

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6206/2024
10.07.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Јанко Кумбуровић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП „Путеви Србије“ Београд, кога заступа пуномоћник Бранислав Поповац, адвокат из ..., ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 8668/23 од 06.10.2023. године, у седници одржаној 10.07.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија противника предлагача изјављена против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 8668/23 од 06.10.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Решењем Основног суда у Крагујевцу Р1 33/23 од 20.07.2023. године, ставом првим изреке, одређена је накнада на име потпуне експропријације непокретности и то: катастарске парцеле број ..2, површине 0.40,27 ха, пољопривредно земљиште њива треће класе, катастарске парцеле број ..3, површине 0.11,54 ха, пољопривредно земљиште њива треће класе, катастарске парцеле број ..4, површине 0.01,52 ха, пољопривредно земљиште њива треће класе, све уписане у лист непокретности број .. КО ... као приватна својина предлагача, у сврху изградње Северне обилазнице око Крагујевца и изградње државног пута 1А реда од Крагујевца до везе са државним путем 1А – А5 (Е761) у Мрчајевцима, као објекта од посебног значаја за Републику Србију, за коју експропријацију је утврђен јавни интерес решењем Владе РС број 465-593/2022-2 од 28.01.2022. године, у укупном износу од 6.254.115,76 динара са законском затезном каматом од дана доношења одлуке 20.07.2023. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу исплати износ од 6.254.115,76 динара на име потпуне експропријације наведених катастарских парцела број ..2, ..3 и ..4, све уписане у лист непокретности број .. КО Ставом трећим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу накнади трошкове поступка у износу од 186.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж 8668/23 од 06.10.2023. године, одбијена је као неоснована жалба противника предлагача и потврђено решење Основног суда у Крагујевцу Р1 33/23 од 20.07.2023. године.

Против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, противник предлагача је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Предлагач је доставио одговор на ревизију противника предлагача, захтевајући накнаду трошкова поводом његовог састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом одредбе члана 408. у вези члана 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23, у даљем тексту: ЗПП), одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр.25/82, 48/88 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95...14/2022, у даљем тексту: ЗВП) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач је био власник предметних непокретности - катастарских парцела број ..2, ..3 и ..4, које су уписане у лист непокретности број .. КО Ове непокретности су експроприсане решењем Градске управе за имовинске послове, урбанизам, изградњу и озакоњење града Крагујевца, Секретаријат за имовинске послове, Одељење за послове експропријације број 465-253/22-XXX-01 од 24.10.2022. године (које је постало правноснажно 09.11.2022. године), у корист РС, а за потребе противника предлагача ради изградње северне обилазнице око Крагујевца и изградње државног пута 1 А реда од Крагујевца до везе са државним путем 1А – А5 (Е761) у Мрчајевцима, као објекта од посебног значаја за Републику Србију. Јавни интерес за експропријацију ради изградње овог државног пута утврђен је решењем Владе Републике Србије број 465-593/2022–2 од 28.01.2022. године. Како странке нису постигле споразум о висини накнаде пред надлежним органом управе, спис предмета је достављен Основном суду у Крагујевцу на поступање ради одређивања накнаде. Према Информацији о локацији за наведене катастарске парцеле од 21.04.2023. године исте се налазе у обухвату Урбанистичког пројекта за израду I фазе Северне обилазнице у Крагујевцу и катастарске парцеле бр. ..3 и ..4 КО ... представљају површине јавне намене – атарски пут, док катастарска парцела бр. ..2 КО ... представља површину јавне намене – део зеленило у оквиру парцеле државног пута и северне обилазнице, а део I фазе Северне обилазнице – брза саобраћајница. Вештачењем од стране судског вештака грађевинске струке утврђена је тржишна вредност експроприсаних непокретности укупне површине 0.53,33 ха или 5.333 м² у износу од 6.254.115,76 динара (53.329,91 евра), које су у границама обухвата Урбанистичког пројекта за изградњу I фазе Северне обилазнице Града Крагујевца аутоматски постале јавно грађевинско земљиште РС.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредби члана 41. 42. и 43 Закона о експропријацији („Службени гласник РС“,

бр.53/95...106/16), одредили накнаду за експроприсане непокретности предлагачу од 6.254.115,76 динара, прихватајући тржишну цену утврђену вештачењем, имајући у виду да је судски вештак свој налаз засновао на чињеници да су, у конкретном случају, предметне парцеле одузете од предлагача у законом прописаном поступку, на основу јавног интереса утврђеног одлуком Владе, а за потребе изградње саобраћајнице „Северна обилазница“, што значи да су у време експропријације предметне парцеле имале статус грађевинског земљишта.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, бр.53/95...106/16), прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени, према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади. На основу одредбе члана 42. истог Закона, накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује се у новцу према тржишној цени таквог земљишта ако законом није друкчије прописано (став 1). Процену тржишне цене из става 1. овог члана, врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (став 2).

На основу одредбе члана 88. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр.72/2009...52/2021), када се планским документом промени намена пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, орган надлежан за доношење планског документа је дужан да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави плански документ који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена или опис граница планског документа са пописом катастарских парцела и одговарајућим графичким приказом. Од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са овим законом (став 9).

У конкретном случају, на основу планског акта - Урбанистичког пројекта за изградњу прве фазе Северне обилазнице Града Крагујевца број 350-I-02386/2021- 11 од 31.12.2021. године и Генералног урбанистичког плана Града Крагујевца из 2015. године, следи да су предметне катастарске парцеле, у ранијем власништву предлагача, у време одузимања биле градско грађевинско земљиште са наменом за планску изградњу државног пута. То значи да предлагачу накнада за предметне парцеле припада на основу њихове тржишне вредности као грађевинског земљишта, о којој се изјаснио судски вештак у свом налазу и мишљењу на коме је и заснована побијана правоснажна одлука.

Неосновани су наводи ревизије противника предлагача о погрешној примени одредбе члана 42. Закона о експропријацији, а због чињенице да је процена тржишне цене органа надлежног за утврђивање пореза за пренос апсолутних права на непокретностима вишеструко нижа од цене утврђене вештачењем. Орган надлежан за

утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима врши процену тржишне цене, како је наведено у ставу 2. одредбе члана 42. Закона о експропријацији, али не одређује тржишну вредност експроприсаног земљишта. У случају када се не постигне споразум, што је овде случај, накнаду одређује суд у ванпарничном поступку тако што, поред процене коју је дала Пореска управа, може да изведе и друге доказе које учесници предложи, па и вештачење, ако је то потребно за одређивање накнаде. У конкретном случају, нижестепени судови су правилно предлагачу накнаду признали на основу налаза и мишљења судског вештака, који се о тржишној цени предметног земљишта правилно изјаснио, имајући у виду да се ради о грађевинском земљишту на основу одредбе члана 88. став 9. Закона о планирању и изградњи.

На основу наведеног, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. ЗПП и члана 30. став 2. ЗВП одлучио као у ставу првом изреке.

Предлагачу трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав одговора на ревизију и за судске таксе нису били потребни у смислу одредбе члана 154. ЗПП.

Из тог разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 165. став 1. ЗПП и члана 30. став 2. ЗВП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић